

SODOBNI PLES

Plesni presežki v pričakovanju boljših pogojev

Bienale sodobne plesne umetnosti Gibanica se je v soboto sklenil s podelitvijo festivalskih nagrad ter nagrad Ksenije Hribar za izjemne dosežke na področju sodobnega plesa.

Gregor Butala

Na bienalu sodobne plesne umetnosti Gibanica, ki se je s podelitvijo nagrad sklenil v soboto zvečer v Stari mestni elektrarni, sta nagrado strokovne žirije za najboljšo uprizoritev letos prvič prejeli dve predstavi – to sta bili glasovno-gibalna predstava *UFO: Poklon Katalini Ladik* v zasnovi in izvedbi Irene Z. Tomažin in Jule Flierl v produkciji zavoda Sploh ter glasbeno-plesni performans *Vstajenje 2.0* avtorjev Elvisa Homana, Bena Novaka in Boštjana Simona (produkcija Pekinpah). Tekomvalni program 11. Gibanice je sicer obsegal osem predstav, mednarodno strokovno žirijo pa so sestavljali Roberto Casarotto, Dries Douibi in Lee Loeb. Najboljšo uprizoritev je izbralo tudi občinstvo, ki je največ glasov namenilo predstavi *Venera: Med ujetostjo in letenjem* v zasnovi in izvedbi Male Kline.

Ob tem je Društvo za sodobni ples Slovenije podelilo tudi tradicionalne nagrade Ksenije Hribar. Za življenjsko delo jo je prejel plesalec, koreograf in pedagog Iztok Kovač, sicer pa je strokovna žirija, ki so jo sestavljale Dragana Alfirevič, Teja Reba in Nataša Živković, za izstopajoče dosežke v polju sodobnega plesa podelila še deset nagrad. Nagrado za koreografski opus je tako prejela Magdalena Reiter, nagrado za plesni opus Matej Kežzar, nagrado za perspektivnega umetnika Beno Novak, nagrado za perspektivno umetnico na področju sodobnega plesa pa Petja Golec Horvat.

Mauricio Ferlin, Matija Ferlin in Saša Fistrić so prejeli nagrado za celostno vizualno podobo predstave *Sad Sam Matthäus* v režiji, koreografiji in izvedbi Matije Ferlina, za producersko, kuratorsko in zagovorniško delo na področju sodobnega plesa je bila nagrajena Nina Meško, Maša Radi Buh je prejela nagrado za plesno kritiko, Irena Z. Tomažin pa nagrado za pedagoško delo. Nagrado za izviren pristop in prakso na področju sodobnega plesa

je prejel Gregor Kamnikar (Diskolektiv), nagrado za izjemen prispevek na polju uprizoritvenih umetnosti pa Bojan Jablanovec, ustanovitelj društva Via Negativa ter mednarodne izobraževalno-raziskovalne platforme PARL.

Med nujnostjo in pastmi

Ob strokovnem ovrednotenju umetniških in drugih dosežkov so se na Gibanici tudi letos posvetili premisleku o širših razmerah, v katerih nastaja tukajšnja sodobnoplesna produkcija, med drugim na okrogli mizi *Razvojne strategije na področju sodobnega plesa*, ki je poskušala opredeliti trenutno stanje tega polja in njegove perspektive. Pri tem je razprava izhajala iz »bolečega dejstva«, kot je omenila moderatorica pogovora Bara Kolenc, da sodobni ples še vedno ne premore krovne javne ustanove, ki bi ob pomoči stabilnih finančnih podpor celostno povezala razpršene napore različnih neinstitucionalnih producentov in izobraževalnih programov ter sodobnemu plesu omogočila delo na primerljivi ravni z drugimi zvrstmi umetnosti.

Na ministrstvu za kulturo sicer načrtujejo ponovno vzpostavitev javne plesne ustanove, je pojasnila Tjaša Pureber, vršilka dolžnosti direktorice direktorata za razvoj kulturnih politik, a dodala, da »nobena institucija ne bo sama rešila težav« in da so potrebne tudi širše strukturne spremembe – na primer ustrezno financiranje, zadostna infrastruktura, sistematična kulturna politika in primerna ureditev

položaja samozaposlenih ustvarjalcev. »Ni pomembna samo stavba, temveč tudi pokrajina okoli nje, torej celoten plesni ekosistem,« se je strinjala neodvisna kuratorica Pia Krämer. Podobno je menil Roberto Casarotto: »Poleg prostorov in opreme je potrebna tudi kadrovska infrastruktura, torej ljudje, ki znajo voditi institucije in to znanje tudi posredovati naprej – na kar se pogosto pozablja.«

Institucionalizacija tako prinaša tudi določene pasti. »Kot umetnik v odnosu do institucij nisi nikoli docela svoboden, saj moraš vedno nekoga prepričati, da tvoj projekt ustreza določenim okvirom,« je svoje izkušnje iz mednarodnega okolja delil Matej Kežzar. »Institucija zato služi namenu le, če ostaja odprta in se nenehno spreminja, vključno z menjavanjem ljudi, ki so na položajih.« Da lahko sleherna ustanova hitro postane pretirano rigidna, je ocenil tudi koreograf in performer Jan Rozman. »Toda še večja težava je izrazita prekamnost področja, ko se morajo ustvarjalci več časa posvečati zagotavljanju pogojev za delo kot pa samemu delu.«

Institucija lahko služi svojemu namenu le, če ostaja odprta in se nenehno spreminja, vključno z menjavanjem ljudi, ki so na položajih.

Matej Kežzar

plesalec, koreograf in pedagog

Ena od dveh nagrad strokovne žirije za najboljšo predstavo na letošnji Gibanici je pripadla delu *Vstajenje 2.0*. ☑ Matija Lukić